

Gemeente Hoeksche Waard
t.a.v. college van B&W / H. van Waveren
Postbus 2003
3260 AE OUD-BEIJERLAND

Oud-Beijerland, 22 december 2022

Betreft: Visie op Mobiliteit

Onze referentie 2022-11

Geacht college, geachte heer Van Waveren,

Iedereen heeft op enig moment een vervoerswens. Soms is een verplaatsing dichtbij (naar de supermarkt, kapper, huisarts), soms over een grotere afstand (naar werk, school of familiebezoek). Hoe deze afstand overbrugd wordt is heel persoonlijk. De één kan gebruikmaken van een eigen fiets of auto, de ander is afhankelijk van het eigen netwerk (familie, vrienden) of van gemeenschappelijke voorzieningen zoals het openbaar vervoer of lokale voorzieningen.

De Adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Hoeksche Waard (ASDHW) heeft aandacht voor de gemeenschappelijke voorzieningen vanwege het sociale aspect ervan en daarom heeft onze werkgroep Mobiliteit dit document ontwikkeld waar de gehele Adviesraad mee kan instemmen.

1. De bestaande gemeenschappelijke voorzieningen in de gemeente Hoeksche Waard.

In de gemeente Hoeksche Waard bestaan de volgende gemeenschappelijke voorzieningen:

- Het openbaar vervoer (OV).
Busdiensten die in een vaste frequentie de kernen van de gemeente verbinden met andere kernen, de steden Rotterdam, Dordrecht en omliggende gebieden in Noord-Brabant en Goeree Overflakkee. Het OV kent vaste tijden en vaste haltes.
Daar waar het openbaar vervoer door verschraling van de voorzieningen niet meer komt kan een beroep gedaan worden op OV op Maat, een voorziening dat de aanvrager van een vervallen halte van het OV naar de dichtstbijzijnde halte van het OV brengt.
- Wmo-vervoer.
Met een indicatie van de gemeente Hoeksche Waard kan hierop een beroep gedaan worden. Dit is vervoer voor ouderen, gehandicapten en voor een bepaalde groep scholieren. Een deur tot deur voorziening.
- VALYS.
Een voorziening die taxivervoer over een afstand van meer dan 5 OV zones regelt voor ouderen of mensen met een chronische ziekte of handicap. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport regelt deze voorziening. Een deur tot deur voorziening.
- Automaatje.
Een voorziening waarbij tegen een geringe betaling bezitters van een eigen auto inwoners (veelal ouderen) binnen een redelijke afstand rijden (maximaal 50 km enkele reis) van A naar B en terug (veelal ziekenhuizen en familiebezoek). Een deur tot deur voorziening.
- De Wielewaal.
Een gratis voorziening binnen 6 (op termijn wellicht 8) woonkernen van de gemeente Hoeksche Waard. Een deur tot deur voorziening. Er wordt gebruik gemaakt van een elektrische auto gereden door vrijwilligers. Wielewalen passen in het gemeentelijk beleid gericht op het bestrijden van eenzaamheid.

2. Het sociale aspect van mobiliteit.

Daar waar het beleid van de regering gericht is op het zo lang mogelijk zelfstandig wonen hebben bewoners daardoor automatisch ook langer een vervoersbehoefte om mee te kunnen blijven doen in het maatschappelijk verkeer.

Vereenzaming moet waar mogelijk voorkomen worden. Hieraan kunnen de genoemde vervoersvormen een wezenlijke bijdrage leveren.

Helaas zijn niet in alle woonkernen van de gemeente Hoeksche Waard alle genoemde voorzieningen aanwezig. Het openbaar vervoer bereikt niet alle buurtschappen.

In bepaalde gevallen moeten inwoners een flinke afstand afleggen om het openbaar vervoer te bereiken.

Voor de concessie van het openbaar vervoer in de regio Hoeksche Waard geldt dat in woonkernen met meer dan 3.000 inwoners voor minimaal 80% van de woonadressen een halte binnen een hemelsbrede straal van 500 meter beschikbaar moet zijn.

Voor alle woonadressen binnen deze kern is dit binnen een hemelsbrede straal van 1000 meter.

De ASDHW vindt dit een wel heel ruime eis, zeker omdat er sprake is van een hemelsbrede afstand. Niet iedereen kan deze afstand overbruggen.

3. De rol van de gemeente Hoeksche Waard.

De gemeente Hoeksche Waard kent de volgende rollen ten aanzien van de genoemde vervoersvormen.

a. Openbaar vervoer.

De gemeente heeft in de persoon van wethouder Van Waveren regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de provincie Zuid-Holland (de instantie die verantwoordelijk is voor het openbaar vervoer) over mogelijke aanpassingen van het openbaar vervoer.

Denk hierbij aan frequentie en routes. Jaarlijkse wijzigingen van de dienstregeling worden ter advisering aan hem voorgelegd.

Ook wordt hij betrokken bij het opstellen van de eisen voor een nieuwe concessie.

De gemeenteraad wordt over de uitkomsten ingelicht.

Tenslotte betaalt de gemeente de kosten van de nachtbus die in het weekeinde rijdt vanaf het Zuidplein naar diverse kernen binnen de gemeente.

b. Wmo-vervoer.

Dit is geheel een zaak van de gemeente, gebaseerd op de eisen die de in de WMO gesteld worden. Er is sprake van een regulier beleid.

c. Valys.

De gemeente verwijst in voorkomende gevallen naar deze voorziening.

d. Automaatje.

Een voorziening die door Welzijn Hoeksche Waard geregeld wordt aan de hand van een model van de ANWB. De gemeente verwijst inwoners naar deze voorziening.

e. De Wielewaal.

De voorziening wordt geregeld door een hiervoor specifiek opgezette stichting.

De gemeente heeft voor de laatste 4 Wielewalen een deelsubsidie verstrekt voor de aanschaf van de auto's. De gemeente betaalt de exploitatiekosten van alle Wielewalen.

4. Verschraling.

De afgelopen jaren is er sprake geweest van verschraling van enkele voorzieningen.

Zo is het openbaar vervoer zich meer gaan richten op drukke en snelle lijnen.

Hierdoor rijdt het openbaar vervoer niet meer door de kernen Klaaswaal, Mijnsheerenland en Heinenoord.

Inwoners zijn aangewezen op OV op Maat. Verder zijn er vergevorderde plannen om twee onrendabele lijnen vanuit Strijen Sas om te zetten naar buurtbussen gereden door vrijwilligers.

Met de komst van De Wielewaal is in Oud-Beijerland een lokale afspraak met een taxionderneming beëindigd. Dit leidde tot een mindere dienstverlening, onder meer doordat De Wielewaal niet rijdt in de avonden en weekenden.

5. Ervaringen.

Leden van de ASDHW hebben de volgende signalen opgevangen over de verschillende vormen van vervoer.

a. Openbaar vervoer.

In de kern goed geregeld. Jammer dat er geen goede aansluiting is naar Goeree Overflakkee en dat er sprake is van ongewenste verdere verschraling.

OV op Maat staat nog in de kinderschoenen. De ombouw van reguliere buslijnen naar buurtbussen gaat helaas door.

b. Wmo-vervoer.

De aanvraagprocedure mag wat sneller. Cliënten zijn tevreden over deze voorziening. De communicatie over de voorziening moet beter. Potentiële klanten weten de weg ernaartoe moeilijk te vinden, zeker als je niet digitaal vaardig bent.

c. Valys.

Vervoer komt niet altijd op tijd. Door combinatie van ritten duren de ritten soms veel langer dan nodig.

d. Automaatje.

Prima voorziening. Te weinig vrijwilligers die de voorziening in de lucht houden.

e. De Wielwaal.

Aardige voorziening. Auto's met weinig comfort. Niet in alle kernen aanwezig. Ook niet geschikt voor rolstoelvervoer.

6. De toekomst in de visie van de ASDHW.

De ASDHW vraagt het college een ontwikkeling in gang te zetten die ertoe leidt dat in het bijzonder mensen 'onderaan de inkomensladder' of met een beperkte mobiliteit te allen tijde aanspraak kunnen maken op een vorm van openbaar vervoer zodat zij ongehinderd deel kunnen nemen aan de maatschappij.

- a. De Adviesraad is voorts van mening dat iedere inwoner die binnen een van de 14 woonkernen van de gemeente woont binnen redelijke loopafstand (500 meter) gebruik moet kunnen maken van goed openbaar vervoer binnen en naar buiten de Hoeksche Waard. Daarbij dienen op knooppunten van het openbaar vervoer aansluitingen naar alle richtingen goed geregeld te zijn. Bij de bouw van nieuwe woonwijken dient de bereikbaarheid van de wijk via het openbaar vervoer op voorhand geregeld te worden.

Op basis hiervan dienen wijzigingen in de dienstregeling die begin 2022 zijn doorgevoerd zo mogelijk per direct te worden teruggedraaid (denk hierbij ook aan de eerder gemaakte opmerkingen over Klaaswaal en Mijnsheerenland).

De ASDHW is zeer ongelukkig met plannen om over te gaan op buurtbussen en dus ook met de advertenties van de gemeente waarin vrijwilligers gevraagd worden voor bijvoorbeeld buurtbussen vanuit Strijensas. Een openbare voorziening kan niet door vrijwilligers in leven gehouden worden.

Bij de onderhandelingen over de nieuwe concessie dienen deze standpunten als harde eisen op tafel te worden gelegd.

De gemeente dient bij de planvorming voor woningen OV nadrukkelijk in te passen (denk hierbij aan de bouw van de wijk ten oosten van de Stougjesdijk).

b. Vervoer van deur tot deur.

Dit vraagt om specifieke voorzieningen waarbij de gemeente als initiator/stimulator kan optreden. Denk hierbij aan Wmo-vervoer, Automaatje, De Wielewaal.

Voor 8 (op termijn wellicht 6) woonkernen is dit onvoldoende geregeld.

De ASDHW is van mening dat hier een rol is weggelegd voor de gemeente om dit gat te dichten.

7. Uitdaging voor de gemeente

Partijen in het openbaar vervoer denken vanuit bestaande lijnen en structuren en in een lijnennet dat in de kern voortkomt uit de tijd van de stoomtram van de RET van voor de vorige eeuw.

In tijden van nood blijkt het ook anders te kunnen: wanneer de Heinenoordtunnel dichtgaat voor groot onderhoud blijkt het openbaar vervoer ineens anders te kunnen rijden. Dan kan de R-net bus uit Goeree Overflakkee ineens wel stoppen op het busstation Reedijk. Dan kan in een grotere frequentie een bus vertrekken naar Rotterdam.

Door anders te kijken naar lijnen en structuren kunnen andere mogelijkheden ontstaan.

De ASDHW daagt de gemeente Hoeksche Waard uit om de vraag te beantwoorden:

'Wanneer je opnieuw mocht beginnen; hoe zou het openbaar vervoer met een sociale functie er dan in de gemeente Hoeksche Waard uitzien?'

Deze vraag dient beantwoord te worden voor de eisen voor een nieuwe concessie (2025) worden vastgesteld. De ASDHW wil een bijdrage leveren aan een dergelijke verkenning.

8. Adviezen.

1. Draai wijzigingen die vanaf begin 2022 in de dienstregeling van het openbaar vervoer zijn ontstaan zo snel mogelijk terug.
2. Vervang geen reguliere buslijnen door buurtbussen.
3. Zorg ervoor dat mensen 'onderaan de inkomensladder' of met een beperkte mobiliteit te allen tijde aanspraak kunnen maken op een vorm van openbaar vervoer
4. Plan het openbaar vervoer mee in de bouw van nieuwe woonwijken.
5. Stel een andere eis voor het bereikbaar zijn van het openbaar vervoer.
6. Verbeter de communicatie over het Wmo-vervoer.
7. Vul de gaten in het deur tot deur vervoer voor 8 kernen op door maatwerkvoorzieningen.
8. Verken op korte termijn hoe het met het openbaar vervoer ook anders kan.

Graag uw spoedige reactie op: secretariaat@asdhw.nl

Met vriendelijke groet,
Adviesraad Sociaal Domein Hoeksche Waard
was getekend

J. Stuurman
voorzitter

D.M. Gaasbeek
secretaris